

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 6 mars 1942 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

I enlighet med föreskrift i § 4 av den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1941 ävensom tagit del av de hos styrelsen under nämnda år förda protokollen. Utskottet har därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1941.

Stockholm den 6 mars 1942.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 4.

T I L L R I K S D A G E N.

Jämlikt § 5 i Stadgar för riksdagsbiblioteket får styrelsen härmed avgiva berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1941.

*Allmän
verksamhet.*

Bibliotekets verksamhet har under det gångna året fortgått på vanligt sätt enligt de i stadgarna givna bestämmelserna. Arbetet med redigering och utgivning av Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1940 och Förteckning över riksdagsbibliotekets nyförvärv år 1940 har utförts av förste bibliotekarien *F i n n A n d r e e n*. Den 31 januari avslutades tryckningen av förteckningen och den 15 mars tryckningen av årsbibliografien. Sedan styrelsen beslutat, att förteckningen under rådande krisläge icke skall utgivas, kommer tryckningen av publikationen att med denna årgång tillsvidare inställas.

Under år 1941 ha för lånesökande framtagits sammanlagt 60,169 volymer. Härav ha utanför bibliotekets lokaler utlånats 13,144 volymer, nämligen till:

Riksdagen och dess utskott.....	942	volymer
Enskilda ledamöter av riksdagen.....	1,007	»
Kyrkomötet, dess utskott och ledamöter	69	»
Statsdepartement	600	»
Kungl. kommittéer	2,469	»
Centrala ämbetsverk	2,671	»
Statliga bibliotek och arkiv.....	786	»

Övriga statliga institutioner.....	989	volymer
Ice statliga institutioner, privata företag och sammanslutningar	745	»
Enskilda forskare	2,861	»
Utländska bibliotek	5	»

För lånesökande har riksdagsbiblioteket under år 1941 förmedlat lån från 19 inhemska bibliotek och arkiv.

Tillväxten av riksdagsbibliotekets bokförråd under år 1941 utgöres av 3,467 arbeten i 3,142 band och upptager en hylllängd av 74.64 meter. *Tillväxt.*

Från svenska myndigheter och institutioner ävensom från enskilda författare och utgivare har biblioteket emottagit exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck.

Som givare ha dessutom 299 inländska och 37 utländska institutioner och korporationer samt 37 enskilda personer ihågkommit biblioteket (se vidfogade bilaga¹).

Jämlikt Kungl. Maj:ts förordnande (Svensk författningssamling 1922 nr 601) ha 1940 års byggnadskostnadssakkunniga och 1936 års näringsorganisationssakkunniga efter avslutat arbete till riksdagsbiblioteket överlämnat de publikationer, som av dem förvärvats.

Från änkefru Stina Melin har biblioteket under året fått mottaga det synnerligen omfattande och värdefulla stenografiska bibliotek, som hennes framlidne make, överste Olof Melin, under en lång följd av år med sällsynt forskarnit samlat, och som makarna Melin genom testamente år 1930 förordnade skulle till biblioteket lämnas som donation. Biblioteket, som omfattar 2,050 band och häften, bestående av teoretiska och historiska arbeten samt läroböcker, men endast undantagsvis av s. k. övningslitteratur, icke endast innehåller enstaka dyrgripar och arbeten av sällsynt eller t. o. m. rar karaktär, det torde även som helhet vara en högst representativ och rikt fasetterad samling av in- och utländsk steno-

¹ Här ej tryckt.

grafilitteratur. Huvudparten av samlingen utgöres av arbeten utgivna i engelsk-, fransk- och tysktalande länder samt i Sverige. Därutöver finnes 13 andra länders stenografiska produktion representerad. Med detta stenografiska bibliotek, unikt i Sverige och en av de största privata samlingarna i Europa, har riksdagsbibliotekets förut icke helt obetydliga bokfack nått en anmärkningsvärd och för framtida stenografisk forskning betydelsefull och glädjande bredd och rikedom.

Anslag. På biblioteksstyrelsens framställning har riksdagen fr. o. m. budgetåret 1941/42 sänkt anslaget till bokinköp och bindning med 7,000 kronor, från 30,000 kronor till 23,000 kronor, anslaget till omkostnader med 1,600 kronor, från 9,400 kronor till 7,800 kronor, samt slutligen anslaget till avlöningar med 6,400 kronor, från 71,900 kronor till 65,500 kronor.

Löneförhållanden. Pension å 1,740 kronor har på styrelsens framställning av årets riksdag beviljats förre överbibliotekarien V. G ö d e l s änka.

Alderstillägg har från och med den 1 oktober beviljats överbibliotekarien E r i k W i n g e, förste amanuensen I v a r B e s k o w samt extra ordinarie expeditionsvakten Å k e F r a n s s o n.

Styrelse och tjänstepersonal. Inom bibliotekets styrelse ha under det gångna året följande förändringar skett.

Professoren C. A. R e u t e r s k i ö l d har under året lämnat sitt ledamotskap av biblioteksstyrelsen. Reuterskiöld, som sedan 12 år tillbaka tillhört styrelsen, har genom sin eminenta sakkunskap i bibliotekets bokfack och genom sitt stora intresse för bibliotekets allmänna arbetsuppgifter, framför allt för arbetet med bokförvärven och för den inre organisatoriska gestaltningen, verksamt bidragit till bibliotekets utveckling under denna tidsperiod.

Kungl. Maj:t förordnade den 30 december till ordförande i styrelsen justitierådet Nils Erik Alexanderson intill utgången av år 1945 samt till suppleant för ordföranden under samma tid professoren Herbert Lars Gustaf Tingsten.

Valmännen för utseende av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret utsågo den 19 juni till ledamöter i styrelsen för tiden från valet tills nytt val under år 1945 försiggått: ledamoten av riksdagens första kammare, redaktören K. Z. Petersson samt ledamoten av riksdagens andra kammare, statssekreteraren F. F. Severin; vidare utsågo valmännen till suppleant för Petersson ledamoten av riksdagens första kammare, lantbrukaren P. J. Gustafsson samt till suppleant för Severin ledamoten av riksdagens andra kammare, generaldirektören O. S. Holmdahl.

Beträffande bibliotekets tjänstepersonal är följande att anföra. Med anledning av den under år 1940 och 1941 inträffade nedgången i bibliotekets bokförvärv samt minskningen i arbetsbördan har styrelsen entledigat förste amanuensen Lars Frykholm fr. o. m. den 1 juli samt expeditionsamanuensen fru Gunnel Bohman fr. o. m. den 11 mars.

För bestridande av vikariat under semester- eller andra ledigheter ha till extra befattningshavare antagits: dels fru Gunnel Bohman, som varit förordnad som halvtidsamanuens $28/4$ — $17/5$ samt som heltidsamanuens $18/5$ — $15/6$ och $22/6$ — $30/6$, dels filosofie licentiaten Uno Erik Wilhelm Willems, som varit förordnad som heltidsamanuens $1/7$ — $24/12$ och $30/12$ — $31/12$, dels ock vaktmästaren Stig Erik Möllberg, som varit förordnad som expeditionsvakt med heltidstjänst $12/9$ — $31/12$.

Under året ha varit förordnade: förste bibliotekarien Finn Andreen såsom överbibliotekarie under 1 månad och 18 dagar, andre bibliotekarien friherre Bror-Gösta Cederström såsom förste bibliotekarie under 1 månad och 21 dagar, andre bibliotekarien Sven Sernander såsom

förste bibliotekarie under 27 dagar, förste amanuensen Ivar Beskow såsom andre bibliotekarie under 5 månader och 8 dagar, expeditionsamanuensen fru Gunnel Bohman såsom andre bibliotekarie under 5 dagar samt amanuensen Uno Willers såsom andre bibliotekarie under 2 månader och 10 dagar.

Tjänstledighet för annat arbete har under året beviljats förste amanuensen Lars Frykholm $\frac{7}{1}$ — $\frac{30}{6}$. Tjänstledighet på grund av inkallelse till militärtjänst har under året beviljats: andre bibliotekarien friherre Bror-Gösta Cederström $\frac{24}{8}$ — $\frac{24}{12}$, förste amanuensen Ivar Beskow $\frac{1}{1}$ — $\frac{9}{3}$ och $\frac{29}{4}$ — $\frac{19}{7}$ samt extra ordinarie expeditionsvakten Åke Franesson $\frac{1}{1}$ — $\frac{31}{3}$ och $\frac{12}{6}$ — $\frac{31}{12}$.

Tjänstledighet på grund av sjukdom har under året åtnjutits av förste bibliotekarien Finn Andreen under 6 dagar, av andre bibliotekarien friherre Bror-Gösta Cederström under 5 dagar samt av expeditionsvakten Georg Krause under 9 dagar.

*Utgivna
skrifter.*

Genom biblioteket ha under året utgivits: *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1940*, *Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1940* samt *Förteckning över riksdagsbibliotekets nyförvärv år 1940*.

Stockholm den 12 januari 1942.

N I L S A L E X A N D E R S O N .

K N U T P E T E R S S O N .

F R A N S S E V E R I N .

E R I K W I N G E .